

Sygn. akt I DI 39/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

Protokolant asystent sędziego Bernard Bałazy

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 28 września 2021 r., zastrzeżenia co do możliwości udostępnienia prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w R. A. M. lub jego pełnomocnikowi dokumentów dołączonych do wniosku sygn. PK XIV Ds (...) Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w R. A. M., działając na podstawie, art. 135 § 7 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U.2021.66 t.j. ze zm.; dalej: prawo o prokuraturze);

postanowił:

nie uwzględnić zastrzeżenia Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, co do możliwości udostępnienia dokumentów dołączonych do wniosku sygn. akt PK XIV Ds (...) z dnia 4 sierpnia 2021 r. Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w R. A. M. i zezwolić prokuratorowi A. M. oraz jego ewentualnemu pełnomocnikowi na zapoznanie się z dokumentami dołączonymi do wyżej wymienionego wniosku.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 4 sierpnia 2021 r., Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wystąpił do Sądu Najwyższego o zezwolenie

na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w R. A. M. do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 231 § 3 k.k. Jednocześnie we wniosku tym, na podstawie art. 135 § 7 prawa o prokuraturze, złożył zastrzeżenie, że dokumenty załączone do wniosku nie mogą zostać udostępnione prokuratorowi A. M., ani też ewentualnie ustanowionemu jego pełnomocnikowi, z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 135 § 7 prawa o prokuraturze, prokurator, którego dotyczy postępowanie sądu dyscyplinarnego w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, ma co do zasady prawo do wglądu do dokumentów, które zostały załączone przez wnioskodawcę. Prawo to może ulec wyłączeniu jedynie w sytuacji, w której sąd dyscyplinarny podzieli stanowisko wnioskodawcy, że dołączone przezeń do wniosku o uchylenie immunitetu prokuratorskiego dokumenty (w całości lub w części) nie mogą być udostępnione prokuratorowi, którego dotyczy ów wniosek z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego (zgodnie z art. 135 § 7 prawa o prokuraturze). Tak sformułowany przepis ustawy oznacza, że obowiązkiem prokuratora – wnioskodawcy zgłaszającego zastrzeżenie, a następnie sądu dyscyplinarnego podejmującego uchwałę w przedmiocie odmowy udostępnienia materiału dowodowego prokuratorowi, którego dotyczy postępowanie (i jego pełnomocnikowi), którego dotyczy postępowanie immunitetowe, jest zbadanie czy z uwagi na charakter zgromadzonego dotychczas materiału dowodowego, należy przyjąć za uprawdopodobnione, iż w razie udostępnienia zastrzeżonych przez prokuratora prowadzącego śledztwo materiałów postępowania przygotowawczego może dojść do zagrożenia prawidłowego przebiegu tegoż postępowania. W realiach niniejszej sprawy uznać należy, iż takie zagrożenie dla dobra prowadzonego śledztwa nie zachodzi. W pierwszej kolejności na podkreślenie zasługuje fakt, iż oskarżyciel publiczny zastrzegając w wywiedzionym przez siebie wniosku, że dołączone przezeń dokumenty nie mogą być udostępnione prokuratorowi A. M. (oraz jego pełnomocnikowi), poprzestał jedynie na bardzo ogólnikowym stwierdzeniu, że przeciwko udostępnieniu wymienionych powyżej akt

śledztwa PK XIV (...) przemawia „dobro postępowania przygotowawczego”. Przywołać w tym miejscu należy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2020 r. sygn. II DO 98/20, która zachowuje swoją aktualność także w przypadku postępowań prowadzonych w oparciu o analogiczny do art. 80 § 2f prawa o ustroju sądów powszechnych (dalej: u.s.p.; na podstawie, którego wydano wydał uchwałę II DO 98/20) – przepis ustawy prawo o prokuraturze (art. 135 § 7): „Prokurator formułując zastrzeżenie, o którym mowa w treści przepisu art. 80 § 2f u.s.p. winien wskazać precyzyjnie jakie powody, związane z dobrem postępowania przygotowawczego, zdecydowały o jego złożeniu. Winien to uczynić, by sąd weryfikując z urzędu zasadność zastrzeżenia w trybie art. 80 § 2g u.s.p. mógł ocenić powołane przesłanki i zdecydować, czy nie ma ono charakteru arbitralnego” (LEX nr: 3092558). Bez wątpienia w rozpoznawanym tu wniosku prokurator obowiązкови temu nie uczynił zadość.

Rozstrzygnięcie Sądu w przedmiocie zastrzeżenia dostępu prokuratorowi w stosunku do którego skierowano wniosek o uchylenie immunitetu, do dowodów dołączonych przez oskarżyciela publicznego do tegoż wniosku, jako ograniczające wynikające z art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 6 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950 r. prawo do obrony (szerzej na ten temat dział 11.2 uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r., sygn. K 39/07, LEX nr: 319447), nie może mieć charakteru blankietowego, ale musi być oparte na konkretnych występujących w sprawie przesłankach. Jak już podniesiono powyżej na zaistnienie takich konkretnych przesłanek, w przedmiotowej sprawie, oskarżyciel publiczny w wywiedzionym przez siebie wniosku w ogóle nie wskazał.

Sąd Najwyższy zauważa, że dokonując oceny czy ewentualne udostępnienie akt postępowania prokuratorowi, którego dotyczy wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, nie naruszy dobra postępowania przygotowawczego należy rozważyć, czy owo udostępnienie nie utrudni realizacji celów postępowania przygotowawczego określonych w art. 297 § 1 k.p.k. Zgodzić się należy ze stanowiskiem doktryny, że: „W literaturze przyjmuje się, że zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania polega na stworzeniu w procesie karnym takich warunków, by mógł on być prowadzony bez przeszkód, oraz by

mogły zostać osiągnięte cele postępowania we wszystkich jego etapach. (...) Prawidłowy tok postępowania może zostać zakłócony przez oskarżonego (podejrzanego), który uchyla się od wypełnienia ciążących na nim obowiązków wynikających z jego statusu w procesie np. poprzez odmowę lub uniemożliwienie poddana się czynnościom, do przeprowadzenia których jest uprawniony jest organ procesowy (art. 74 i nast. k.p.k.), gdy zachodzi uzasadniona obawa, ucieczki lub ukrywania się oskarżonego (podejrzanego), gdy zachodzi obawa, że oskarżony będzie namawiał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień, albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne, np. poprzez oddziaływanie na świadków lub biegłych albo niszczenie dowodów” (K. Grajewski, J. Stelina, P. Uziębło. Komentarz do ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Warszawa 2014. s. 152).

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie wykazał w sposób konkretny na okoliczności potwierdzające zaistnienie którejkolwiek z przesłanek uprawdopodobniających obawę, iż udostępnienie materiałów śledztwa zagrozi prawidłowemu przebiegu dalszego postępowania przygotowawczego. Natomiast dokonana samodzielnie przez sąd ocena zgromadzonego dotychczas w toku śledztwa materiału dowodowego pozwala na stwierdzenie, iż ewentualne udostępnienie prokuratorowi A. M. (lub jego pełnomocnikowi) dołączonych przez oskarżyciela publicznego do wniosku o uchylenie immunitetu akt postępowania przygotowawczego sygn. akt PK XIV (...) w żaden sposób nie utrudni prokuraturze realizacji celów postępowania, w szczególności nie przeszkodzi w ustaleniu czy został popełniony czyn zabroniony i czy czyn ów jako zawiniony stanowi przestępstwo oraz uniemożliwi ewentualne wykrycia i ustalenia sprawcy przestępstwa.

SSN Jacek Wygoda